

*Povídky
z povětří*

Hana Militká

Hana Milíková

Povídky z povětří

Povídky ze života s trochou fantazie

Věnování

Povídky věnuji svým blízkým, příbuzným a přátelům, svým spřízněným.

Děkuji svému mladšímu bráškovvi Jiřímu. Řekla jsem mu, že píšu povídky, ale dám si chvílku pauzičku, že potřebuji chytit inspiraci.

On řekl: „...tak něco namaluj“.

Dobrý nápad, díky, bráško.

Děkuji své sestře Miladě za její zájem o mou tvorbu.

Děkuji svému spolužáku z JAMU Mirkovi Donutilovi za jeho milé úvodní slovo.

Děkuji své kamarádce ze studií, Nice Brettschneiderové, která se stala mou inspirací.

Můj veliký dík patří Tomášovi Žilincárovi, který mi velmi pomohl odborně i přátelskou radou.

Děkuji svému kamarádovi Jiřímu Halberštátovi. Bez něho by moje povídky nikdy profesionálně nevyšly.

Děkuji mému manželu Paolovi za neuvěřitelnou trpělivost a toleranci nejen při psaní.

A také mému staršímu – bohužel již zesnulému – bratru Janovi děkuji za krásné verše i vzpomínky – veselé i smutné - na něho.

Radost

Já radost sklidil jsem
to díky vám.
Tu radost z vděčnosti
zas dále posílám.
Tu radost posílám celému světu.
Jak že to dokážu? No, po internetu.

Jan Militký

Předmluva

V bouřlivém konci šedesátých let jsem podstoupil přijímací zkoušky na Janáčkovu akademii múzických umění v Brně, neboť jsem se rozhodl, že se stanu hercem. Bylo to rozhodnutí velmi odvážné, ale vzhledem k neúspěchu ve francouzském jazyce na střední škole a následné podzimní maturitě, ani moc jiných možností na obzoru nebylo. Musel jsem, chtě, nechtě prokázat určitou

dávku talentu, pokud jsem uvažoval o pokračování ve studiu a navíc jsem si, tak trochu drze, myslel, že na to mám. Takových sebejistých nás tam tehdy ale bylo něco kolem tří set a přiznám dobrovolně, že mi jistota těch ostatních poměrně dost podlamovala kolena, ale tím nejpodstatnějším důvodem k trémě byla nadměrná přítomnost krásných dívek, jejichž jedinou touhou bylo stát se herečkou a mne spíš, než to, jestli se hercem jednou

stanu taky, rozčilovala představa, že bych o přítomnost těchto krasavic navždy přišel, kdyby k tomu nedošlo.

A tady se dostávám k tomu, proč to vlastně všechno píšu právě teď a právě sem. Ano, jednou z těch výjimečných krasavic byla i autorka knížky, kterou se za chvíli budete probírat. Po úspěšném zvládnutí přijímacích zkoušek jsme se na čtyři roky stali spolužáky. Nemá cenu vyjmenovávat, co všechno jsme spolu zažili, to bych tu knížku musel psát já a byla by dost objemná, ale aspoň pro ilustraci zveřejním jednu krátkou, ale zásadní epizodu z autorčina života, která doufám malinko přispěje k pochopení rozmanitosti jejího ducha, i když to bude jen zlomek toho, co se s ní dalo tehdy zažít.

Tak tedy. Pořádali jsme v divadle vánoční večírek, už se pravda, trochu protahoval, přestával nabízet nové a atraktivní momenty a tak se živly, myslím tím autorku, začaly nudit. Jako z udělání se na oslavě objevil naprosto neznámý člověk a Hanka, která se vždy v mužích perfektně vyznala, si ho zkoumavě prohlédla, zamyslela se a zcela vážně mi oznámila, že si toho chlapa vezme za muže. Přiznám se, že některá její prohlášení jsem bral trochu na lehčí váhu, neboť přestože dokázala díky svému šarmu a znalosti lidí, zvláště mužů, uživit někdy celý ročník, jelikož každý jí vyšel vstříc, tak úplně všechno se taky nepovedlo. Ale v tomto případě jsem byl svědkem zázraku. Nejprve nás ten záhadný, mírně podnapilý, muž dopravil k mému brněnskému bydlišti, tam mě pohled z okna utvrdil v tom, že Hanka bere své rozhodnutí naprosto vážně a pak zmizeli. Do slova a do písmene.

Já jsem si odsloužil dvacet let Na provázku a v devadesátých letech jsem přešel do Národního. Tam jsem znovu potkal Hanku, občas u nás hraje. To ale není tak podstatné, mnohem podstatnější je, že má pořád za manžela toho chlápka z brněnského vánočního večírku. To je můj úvod k autorce, jako takové a teď bych teprve mohl začít vyprávět, ale to už je na ní. Přeju hezké počtení.

V Praze 2010

Miroslav Donutil

Plejády I

Sedím na terase rodného domu a upřeně pozoruji noční oblohu. Prý je náš osud napsán ve hvězdách.

Marně se snažím najít nějaké poselství, nějaké vysvětlení složitého smyslu života, odpovědi na moje otázky.

„Proč vlastně žijeme? A proč pak nesmyslně umíráme? Má to vše nějaký skrytý význam? Nebo je významný náš život jen pro nás a hrstku našich blízkých? A pokud zemře někdo blízký – kam se poděje jeho osobnost? Proč po něm v nás navždy zůstane nezacelitelná rána, jež je plná bolesti i krásných vzpomínek?“

Nenacházím žádnou odpověď. Nic, jen chladnou nádheru vzdálených svítících galaxií.

Najednou se zvedlo povětrí, zafoukal vítr a něco mi padlo do oka. Cítím zvláštní tlak na hrudi, mám zrychlený tep a zamžené slzavé oči ...

Vidím ztemnělou zahradu před sebou ...

...najednou spatřím svou milovanou babičku, která věší prádlo. Pak sype slepicím trošku zrní a králíkům dává šťavnaté listy pampelišky. Děda sedí na trámech a pokuřuje své oblíbené Lípy. Nejradši si cigaretu ubalí sám. Kolem něho se shromáždila vnoučata a děda je obveseluje oblíbenými vtípkami. Svě mladší vnoučce se směje, že je hubená jako „z prdu chlup“.

Často s mým starším bráškou v tátově dílně vyrábíme letadla z několika prkýnek a hřebíků místo koleček. A tak vznikají různé typy – jednoplošníky a dokonce i dvouplošníky – brášková specialita. Pak s nimi oba lítáme po zahradě. Tvůrčí činnost mne velmi zajímá a nadchla mne na celý život.

Bráškovi se pak povedlo létat se skutečným letadlem, udělal si pilotní průkaz. Láska k letadlům mu zůstala po celý život.

A my sourozenci jsme na něho pokřikovali parafrází básně našeho mládí:

„Támhle letí letadlo,
koho by to napadlo,
že v něm ten náš bráška sedí,
na rodinku pyšně hledí!“

Nejstarší sestra honí slepice ve výběhu, až jedna dokonce prchá z ohrazení a běhá po zahradě. Dívka se za ní odvážně pouští a opravdu ji chytila. Byla pyšná na to, jak je šikovná a odvážná.

Nejmladší bráška leze po trávníku a snaží se oblézt celou zeměkouli.

Maminka volá: „Oběd!“

Všichni letíme do kuchyně ke stolu. Maminka vyběhla ven, popadá nejmladšího človíčka do náruče a říká mu: „Nemůžeš zůstat sám na zahradě, mohlo by se ti něco stát. Tys už papal mlíčko od maminky, teď se s námi podívej, jak papají ostatní.“

Táta se mezitím vrátil z práce. Jezdí na motorce po světě, tedy po republice a opravuje výtahy a jeřáby. Má těžkou práci, a proto dostane v neděli největší kus masa, aby vydržel pracovat a živit celou osmičlennou rodinu.

Babička s dědou občas vypomohou skromnou mzdou, kterou dostali na brigádách při sázení stromků a při pracích na polích. Jinak pracují doma na zahradě a v domácnosti.

Peněz bylo málo.

Naučili jsme se, jak přežít s minimem. V životě se nám to několikrát velmi hodilo. A taky jsme pochopili, že peníze jsou sice k životu nutné, ale bez lásky a porozumění se žít nedá.

Nejvíc ze všeho máme rádi, když začne děda vyprávět historky ze života. Některé nejsou tak úplně uvěřitelné, ale děda má skvělou fantazii a my nepátráme po tom, do jaké míry jsou to pohádky a co je skutečnost.

Létáme na křídlech fantazie.

„Dědku bláznivá, zase si vymýšlíš,“ podotkne babička s úsměvem.

Děda se drží u kamen, příkládá a vypráví.

Nádherné okamžiky rodinného života. Jako sametové pohlazení. Naslouchám poutavému vyprávění a cítím se bezpečně.

Najednou v dálce zaštěkal pes. Trošku jsem se lekla a cítím, že večer pokročil a začíná být chladněji. Zachumlám se do deky a

znovu myslím na své drahé. Chci si vybavit své dětství, chci pokračovat ve svém vzpomínání.

Takové vzácné okamžiky, kdy ke mně promlouvá minulost a já se znovu setkávám se svými drahými, nechci jen tak opustit. Sním a vzpomínám.

Moje nejstarší vzpomínky jsou z doby, kdy mi byly dva roky. Byla jsem patrně velmi maličká. Asi jsem měla maličké ručičky, nožičky, prstíčky, pusinku, jako každé malé dvouleté děťátko. V tomto věku je dítě velmi maličké, má však velikánskou sílu a vůli k životu.

A všechny věci kolem mne byly veliké, obrovské, neuvěřitelné.

Veliká postýlka, deka, veliká máma a její nádherné teplíčko, veliký a hrozivý táta, veliký starší bráška, veliký hlad, veliký řev kvůli hladu, prdíkům, nemoci, nebo jen tak z nudy a nedostatku pozornosti hlavně od maminky.

Veliký strach.

Strach o maminku, strach z velkého světa, strach ze všeho neznámého.

Maminka ať je stále nablízku, ať vůbec nikam nechodí a je tu jenom pro mne. Ona tak nádherně voní a dává papáníčko a umí tak krásně pohladit a přebalit a pusinkovat a to její papáníčko je nejlepší na světě.

Kdyby se maminka jen na chvíli vzdálila, mohla bych zahynout. Tak intenzívně stále vnímám maminku.

Je přece samozřejmé, že si svých starších dětí tolik nevšímá, přece má mne a nikomu mě nedá za nic na světě.

Byly mi dva roky. A pak se to stalo...

Dovolená

Táta dostal dovolenou od podniku, kde pracoval. Tehdy nebylo zvykem jezdit někam na delší výlety. Naše rodina se vypravila na několik dní do Krkonoš na dovolenou. Tuto významnou událost jsme si všichni užívali.

Jsem mezi svými, s lidmi, které miluji.

Ve dvou letech mám staršího brášku, nejstarší je sestra.

Běháme v Krkonoších po louce. Všude to krásně voní posekanou trávou, která už je suchá.

Statečně pomáhám dělat z voňavého sena kupičky. Capkám po louce a vydatně se snažím.

„Beze mne by to tady ti starší nezvládli,“ říkám si a pracuji, seč mi ručičky, nožičky a celé tělíčko stačí.

Najednou se objeví rodiče. Moje maminka, je to vlastně maminka i mých sourozenců, ale to pro mne není vůbec důležité, moje maminka je nádherně učesaná, ustrojená, a když k ní docapkám, zjišťuji, že voní najednou úplně jinak.

„Jak je to možné? Co se stalo? Přeci mi ji nikdo nevyměnil! Směje se tak krásně, jako vždycky, jen mě nezvedla do náruče, chytla se táty a odcházejí spolu. Neviděla mě?! Nebo ji někdo opravdu vyměnil?“

Najednou slyším, jak se směje a říká: „Tak my dnes půjdeme přes Černou Horu a dostaneme se do Janských Lázní. Přespíme tam. Zítra se vrátíme zpátky lanovkou,“ a odcházejí.

Jsem zdrcená, padá na mne veliká tíha.

Zoufale brečím: „Jak je možné, že mě nebere s sebou? To přeci nejde. Určitě se spletla. Mámííí, vezmi mne s sebou!!!“

Moje sestra se usmívá: „Maminka si musí odpočinout. Jedou s tátou na výlet a zítra se vrátí. Tak jim to přej,“ napomíná mě. Bráška se tváří jako světák světa znalý: „Je to škvrně.“

„Potřebuje si odpočinout od vás, od starších sourozenců, to je jasné, ale proč nebere s sebou mne? Určitě se spletla. Jsem její poklad, sama to říká,“ nechápu, čemu se oba hihňají. Utíkám za ní, ale moje malinké dvouleté nožičky nestačily překonat tu obrovskou vzdálenost mezi jí a mnou.

Pro mne to byla první životní tragédie a pamatuji si ji po celý život. Maminka mě opustila. Druhý den se opravdu vrátila odpočatá a usměvavá s usměvavým tatínkem. Ale tohle si už nezapamatuji, to nebyla událost, to byla samozřejmost.

Je neuvěřitelné, že už tak malý človíček dokáže prožívat velkou tragédii.

Maminka s tátou pak byli usměvaví celý zbytek dovolené. Asi se jim výlet opravdu vydařil.

Netušila jsem, čím to je, že se za devět měsíců narodil můj mladší bráška.

Tím jsme se stali kompletní rodinou se čtyřmi dětmi. Tenkrát bylo běžné mít čtyři i více dětí.

Každý má v rodině své místo, nikdo ho nedokáže nahradit. Ztráta kohokoliv blízkého bolí celý život, jen časem trošku míň, protože si na ten fakt nějak zvykneme.

Zimní idylka

Za dlouhých zimních večerů bylo doma příjemně u kamen.

Rádi jsme hráli s babičkou karty. Milovala nás, vždycky si našla chvílku, abychom si zahráli karty nebo zažertovali. Pomáhala mamince vést celou domácnost, ve které žilo osm lidí. A bylo pořád plno práce.

Nejdřív musela zatopit v kamnech v kuchyni, udělat snídani. Zvlášť v sobotu a v neděli byly slavnostní okamžiky, když dostaneme k snídani horké tmavé sladoučké kakao a domácí buchty makové, tvarohové, povidlové a marmeládovou buchtu se sypánkou na povrchu. Babička i maminka jsou mistryně v pečení buchet všeho druhu.

Po snídani babička běží dát slepicím a králíkům nejen krmení, ale i vodu. V zimě je s vodou problém, proto jim dává teplou, aby jim aspoň chvílku vydržela, než zamrzne. Po obstarání domácího drobného zvířectva se babička vrací vymrzlá domů, rozehřívá své zmrzlé prsty nad kamny a za chvílku se pustí do vaření. Nejdříve dá vařit polévku z hovězích kostí, později přidá do přecezené polévky játrové knedlíčky. Zadělá těsto na knedlíky a jde se přesvědčit, jestli děda už konečně zabil toho králíka.

Děda jako vždy přešlapuje venku u kotce s králíky, vykuřuje své oblíbené Partyzánky a vychutnává si chvíli klidu.

„Jo, už na to jdu, neboň mě, prosím tě, hned po ránu.“

Plácnul babičku po zadku, ta se zavrtí a pronese něco o bláznivém dědkovi. Přitom se ale potutelně usmívá.

Vrátila se do kuchyně, přiložila do kamen a odtáhla hrnec s polévkou maličko ke kraji kamen. Polévka se už začíná vařit, není potřeba, aby bublala moc. Místnost by mohla být vlhká a to není zapotřebí – zvláště v zimě, když se nedá tolik větrat.

Vnoučata si hrají, nejmladší maluje krokodýla a tygra. Občas se ozve hlasitější hádka, občas smích. To je život, je nás tu plno, tak to má být. Babička je spokojená.

Maminka s tatínkem využívají nedělní ráno, kdy nemusejí do práce a zůstanou ještě chvílku ležet. Maličko soukromí neuškodí, děti jsou pořád všude, tak teď po ránu je chvílička klidu.

Za chvíli se maminka zvedne, spokojeně se usmívá na tatínka a prohodí, že musí mamince pomoci s vařením.

„A taky se musíme nasnídat, abychom neztratili sílu,“ směje se.

Významně na sebe pohlédnou a smějí se smyslnými úsměvy určenými jen pro ně.

Tatínek se ještě protahuje a pak s vidinou dobrého kakaa a výborných buchet skočí do trenek a hurá do kuchyně. Je otužilý, chlad necítí. Všichni si popřáli dobré ráno a s chutí snídají. Maminka vydá několik rozkazů a příkazů, zkontroluje polévku a pustí se do zpracování králíka, kterého děda s velkou slávou přinesl: „Dnes bude na smetaně.“

Hrajeme „Člověče, nezlob se“ a nezlobíme.